

Democràcia, no demagògia

Al darrer número de «Ronçana», el desembre passat, acabava les meves reflexions polítiques dient que, a l'hora de les eleccions, no volguéssim votar programes, sinó fets, i que prescindíssim, si calia, de votar partits, però que votéssim persones.

Ara em trobo de nou, en plena campanya electoral i a pocs dies de les legislatives, davant la necessitat de tornar a escriure, jo que no sóc polític i que no sóc de cap partit, amb l'única excusa d'ajudar a reflexionar sobre una cosa que ens afecta i ens preocupa a tots: la política del nostre país.

I al moment de mirar de plantejar la meua visió de la situació actual, em trobo abans encarat amb tres preguntes que em faig —i el poble es fa— amb el front arrugat i un ai al cor: Com és que el terrorisme i la delinqüència entelen el panorama de la novella «democràcia»? Per què el problema econòmic i laboral en totes les seves facetes —crisi, atur, inflació, vagues— es manté i s'agreuja malgrat totes les perspectives d'obertura a Europa? De què ens serveix la Generalitat?

No hi aprofundi gaire, de moment; penseu només què us en diria molta gent de la que compra a la botiga, de la que circula a les hores d'entrada i sortida de la feina o —no cal ni dir-ho— de la que pot estar-se fent l'aperitiu un dia de cada dia en un bar nou de la ciutat. Potser algú acalaria els ulls per vergonya; potser d'altres un recitarien sense gaire convicció una fórmula apresada al sindicat; fins i tot és possible que hi hagués qui us escopís la resposta sense pudor, rabejant-s'hi. Els uns i els altres, lamentant-ho o no, si els feien aquelles preguntes, segurament pensarien: «Abans s'estava millor».

I vosaltres sabeu que no, que no s'estava millor, perquè hi havia tots els horitzons tancats i tothom callava per por, i no era cert que no hi hagués delinqüència, però no ens ho deien, i l'estat hipotecava econòmicament el futur i el futur és ara, i si la Generalitat no serveix de res és perquè no té res més que allò que li deleguen, si volen, els ministres centrals. Però vosaltres no ho podeu explicar, tot això, perquè és massa llarg i complicat i no sabríeu com dir-ho i ho sentiu i prou. I és molt més fàcil, no pensar-hi gaire, dir-hi que el que falla és la democràcia i que «abans» almenys estàvem tranquils —o anestesiats, és igual—.

Com respondre, doncs, a unes preguntes que, vulgues que no, se'ns plantegen en tota la seva cruïra i la seva urgència? Si els mals de què ens queixem —entre molts d'altres, és clar— no són fruits necessaris de la democràcia, ¿quina causa hem de buscar a l'onada de violència, a la crisi econòmica, a la inoperància de la Generalitat?

Podríeu contestar que encara no som una veritable democràcia, i seria veritat. Però no us creuriu, perquè els han dit que sí i els ho han dit sobretot des de la TVE i no recorden que la TVE encara no és dels representants del poble.

Podríeu contestar que, encara que hi hagués democràcia de debò, els mals ja s'arrosseguen de quaranta anys de dictadura, i també seria veritat. Però què el terrorisme polític era disfressat de delinqüència i la delinqüència habitual era amagada i, a més, tenim ara tota la desencadenada per la crisi i per la reacció de ràbia després de la repressió indiscriminada; perquè la prosperitat econòmica general era fictícia i tots els guanys que llavors podia proporcionar una època internacionalment bona no eren invertits pensant en el futur, sinó gastats en superfluïtats i en propaganda del present; perquè poc podrà fer un govern català si no és autònom i no té altra autonomia que la que vulguin donar-li a les

Corts de Madrid els representants democràtics o no, de fora de Catalunya, que són majoria; i poc serà l'autonomia que convé a la nació catalana —l'autogovern pur i simple—, si miren de barrejar-la amb meres descentralitzacions regionals d'Espanya que reben també, pomposament, el nom d'autonomies.

Podríeu contestar finalment que, amb democràcia més o menys autèntica, i disposant d'unes mesures polítiques i econòmiques encaminades en teoria a corregir tot allò que hi hagués de fals i d'injust en el règim anterior, si la millora no es nota gens ni enlloc, fins al punt que molta gent enyoraria un retorn al passat, l'única explicació possible és que hi ha interès a fer enyorar aquest passat. O, almenys, interès a fer desitjar unes actituds polítiques autoritàries, emparades ara per la legalitat d'unes corts elegides pel poble, que acabessin amb el terrorisme, la delinqüència pública, la crisi, les vagues, l'atur i la comèdia de les autonomies. Aquest interès, com és evident, només el poden tenir aquells que «abans» tenien tot el poder a la mà i ara no el tenen tot perquè alguna cosa se'ls ha escapat: és a dir, o el govern, format en majoria per elements procedents del règim franquista, o forces prou poderoses en pressió i en diners per a condicionar la política del govern. O els uns i els altres en una entesa prou sòlida perquè no calgui proclamar-la i sí dissimular-la.

* * *

Havia pensat d'enfocar aquest article al revés, exposant primer els problemes —ordre públic, economia, autonomia— i comentant-ne després les causes. Abans d'escriure'l vaig veure, a l'«Avui» del dia 3, que el senyor Ortínez, conseller de Governació de la Generalitat provisional, havia parlat exactament dels mateixos temes. Llegiu-ne el text sencer, si podeu. Tot i essent molt moderat, el senyor Ortínez alludeix a la diferència entre democràcia i demagògia.

Penso que la resposta global a les preguntes que he fet abans és que, de fet no hem arribat de debò a la democràcia, certament, però som a més en plena demagògia; és a dir, no hi ha pas una participació autèntica del poble en el govern del país, sinó un engany del poble pel govern perquè es pensi que hi participa.

* * *

Però jo deia que havia d'escriure pensant en les eleccions. Torno al començament: voteu fets, voteu persones. Cadascú a consciència, no pel que li diu, sinó pel que descobreixi.

Que cadascú pensi qui són les persones o els partits que volen realment acreditar la democràcia per la convivència pacífica dels ciutadans; que no tenen altres interessos a defensar que els del poble que representarien; que exigeixen per a Catalunya tots els poders que hi han de retornar perquè són seus, sense esperar que cap dirigent centralista els digui quants i com.

Hem de votar democràcia, no demagògia; hem de votar justícia; hem de votar Catalunya.

Joan Ruiz i Calonja

os del
en pre-
el nos-
debò,

el vot,
xí com
t.

irbau

a
mini

crileri
tat del